

STANAŁ W PIERWSZYM SZEREGU WALK O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ

W sali konferencyjnej Zarządu Głównego ZKRPIBWP odbyła się podniosła uroczystość stulecia urodzin ptk. w st. spocz. JÓZEFA KOLEŚNICKIEGO. W obchodach uczestniczył szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych min. Jan Józef Kasprzyk. Obecny był dyrektor Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Józefa Piłsudskiego dr Jan Tarczyński oraz burmistrz dzielnicy Ursynów Robert Kempa. List gratulacyjny od prezydenta m.st. Warszawy Rafała Trzaskowskiego odczytała pełnomocnik prezydenta Agnieszka Pawelec, a od marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika (który przyznał Jubilatowi specjalną nagrodę pieniężną) jego pełnomocnik Józef Czapllicki.

Obecna była najbliższa rodzina Jubilata – córka Jolanta oraz syn Ryszard, przedstawiciele organizacji i środowisk kombatanckich, przyjaciele bohatera uroczystości.

Po przywitaniu gości, prowadzący uroczystość prezes ZG ZKRPIBWP Janusz Maksymowicz zwracając się do Jubilata powiedział: *Wielce Szanowny Jubilate. Drogi kolego kombatancie. Drogi Józefie... Poczytuję to za zaszczyt, że w tak*

dostojnym gronie dane mi jest przybliżyć Twoją sylwetkę oficera Wojska Polskiego, członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, wieloletniego szanowanego działacza społecznego. Twoje bogate życie, równe czterem pokoleniom Polaków, to przykład odwagi, honoru i ofiarności, czym zasłużyłeś sobie na szacunek i wdzięczność potomnych, stanowiąc, zwłaszcza dla młodzieży, wzór do naśladowania.

Jubilat urodził się na Kresach Wschodnich w rodzinie o wieloletnich tradycjach patriotycznych, co wpłynęło na Jego przyszłe życie i ukształtowanie

charakteru. Jako młody chłopiec wstąpił do harcerstwa. Tuż przed wojną ukończył seminarium nauczycielskie. Wybuch wojny był dla niego, młodego człowieka, jak i całego kresowego, polskiego społeczeństwa wielkim wstrząsem, zwłaszcza następujące po aneksji polskich ziem wschodnich przez ZSRR, brutalne deportacje tysięcy polskich rodzin na Syberię, czy stepy Kazachstanu. Ale wierzył, podobnie jak wielu jemu podobnych, że trzeba walczyć, mieć wiarę, że Polska z tej wojny wyjdzie wolna, niepodległa i zwycięska.

Po wkroczeniu na Kresy Armii Czerwonej i 1. Armii Polskiej w ZSRR, wiosną 1944 roku, Józef Koleśnicki otrzymał powołanie do wojska i po ukończeniu szkoły oficerskiej artylerii, w stopniu chorążego, przydział do 4. baterii 5. Brygady Artylerii Ciężkiej. To w jej składzie, przez walki o przełamanie Wału Pomorskiego, bój o Kołobrzeg, gdzie został ranny, dotarł do przedmieść Berlina wspierając ognioowo uczestników szturm na stolicę III Rzeszy. Po zakończeniu wojny ukończył kurs dowódców baterii, dowódców

Fot.: Krzysztof Orzechowski

Dokończenie na str. 4 ➔

➔ Dokonczenie ze str. 3

pułku, oraz wyższy kurs Akademii Sztabu Generalnego, w grupie oficerów artylerii.

W czasie prawie 40-letniej służby wojskowej Jubilat pełnił wiele ważnych funkcji w jednostkach liniowych oraz w Sztabie Generalnym WP. W latach 1954-1955 oddelegowany został do służby w międzynarodowej Komisji Kontroli i Nadzoru w Wietnamie, Laosie i Kambodży zyskując szacunek i uznanie miejscowej społeczności.

Po zakończeniu w 1983 roku służby wojskowej rozpoczął aktywną pracę społeczną w środowiskach kombatanckich, którą w skromniejszym wymiarze kontynuuje do dziś. Dwa lata temu brał udział w odsłonięciu tablicy pamięci polskich wyzwolicieli Berlina, w ubiegłym miesiącu, jako stulatek, uczestniczył w rocznicowych uroczystościach walk o Kołobrzeg. Z uwagi na wojenną przeszłość i osobiste cechy charakteru przez 12 lat pełnił odpowiedzialną funkcję przewodniczącego Rady ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych przy marszałku województwa mazowieckiego.

To z jego inicjatywy opracowany został, cieszący się wielkim uznaniem program „Szpital przyjazny kombatanom”. Dobrze znany jest mazowieckim kombatanom – przez wiele kadencji pełnił funkcję prezesa

Zarządu Wojewódzkiego. Po przejściu na kombatancką emeryturę, w uznaniu zasług, przyznano Mu tytuł „Honorowego Prezesa”.

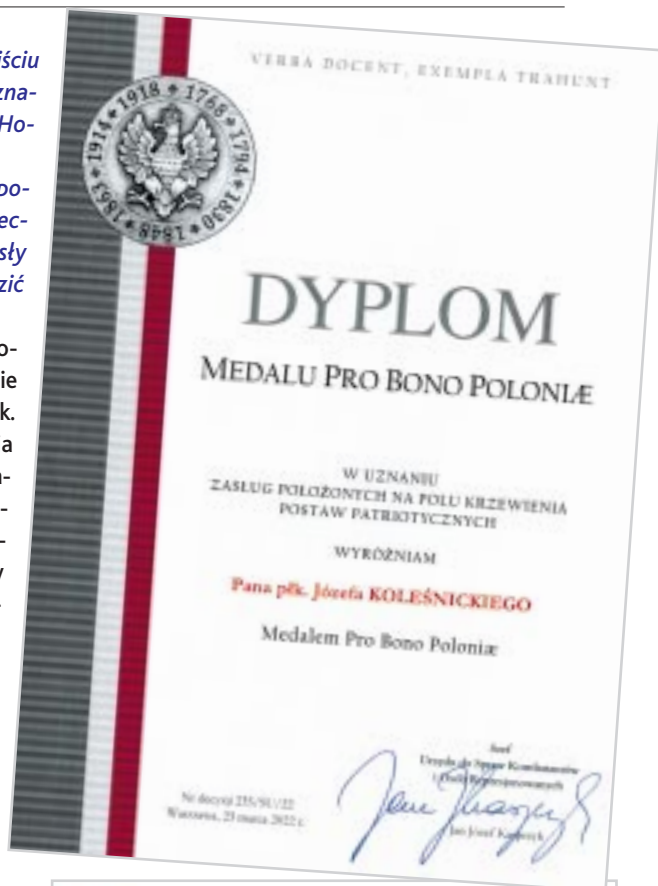
Cieszę się, i myślę że mogę to powiedzieć w imieniu wszystkich obecnych, że ten wyjątkowy i doniosły Twój jubileusz możemy obchodzić wspólnie.

Ważnym momentem uroczystości było odczytanie przez przedstawiciela Urzędu, ppłk. Adama Kownackiego aktu nadania ppłk. Józefowi Koleśnickiemu medalu „Pro Bono Poloniae”, przyznanego w uznaniu szczególnych zasług w upowszechnianiu wiedzy o historii walk niepodległościowych oraz krzewieniu postaw patriotycznych. Aktu dekoracji dokonał minister Jan Józef Kasprzyk, który wręczył również Jubilatowi Ryngraf z wizerunkiem Matki Boskiej z okresu Konfederacji Barskiej. To dla mnie ogromny honor i zaszczyt, że mogę w dniu jubileuszu wręczyć medal „Pro Bono Poloniae”, który w swej definicji i nazwie ma słowa „dla dobra Polski”. Bo pańskie życie było właśnie takie, jak dewiza tego medalu – powiedział szef UdSKIOR.

Z kolei z rąk prezesa Janusza Maksymowicza Jubilat otrzymał piękną buławę marszałkowską oraz dyplom gratulacyjny, a burmistrz Ursynowa Robert Kempa wręczył portret olejny Jubilata.

Od warszawskich kombatanatów, przyjaciół, znajomych Pułkownik otrzymał liczne dowody pamięci – dyplomy, (w tym od Klubu Kościuszkowców), drobne upominki, kwiaty.

Wzruszony Jubilat serdecznie podziękował szefowi Urzędu, ministrowi Janowi J. Kasprzykowi za odznaczenie i życzenia, prezesowi Januszowi Maksymowiczowi za marszałkowską buławę, która będzie mu wskazówką na dalszą drogę, prezydentowi Warszawy oraz marszałkowi województwa mazowieckiego za pozdrowienia przekazane drogą pisemną.

Jubileuszową uroczystość zakończył uroczysty obiad, sponsorowany przez Urząd Marszałkowski województwa mazowieckiego. MICHAŁ IZDEBSKI

Ponad dwa miesiące temu Europa, w tym Polska, wydawały się oazą spokoju i stabilizacji. Ale nic nie trwa wiecznie. 24 lutego, po brutalnej i nieuzasadnionej inwazji Federacji Rosyjskiej na niepodległą Ukrainę, sytuacja uległa radykalnej zmianie.

Polska, której granica lądowa z Ukrainą wynosi ponad 535 km stała się formalnie państwem frontowym, filarem wschodniej flanki NATO. Gwarancją naszej niepodległości i nienaruszalności granic jest członkostwo w Unii Europejskiej, a zwłaszcza w NATO (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego), którego Polska jest pełnoprawnym członkiem od marca

dnoczonych, udzieli pomocy Stronie lub Stronom napadniętym, podejmując niezwłocznie, samodzielnie, jak i w porozumieniu z innymi Stronami, działania jakie uzna za konieczne, łącznie z użyciem siły zbrojnej, w celu przywrócenia i utrzymania bezpieczeństwa obszaru północnoatlantyckiego.

O każdej takiej zbrojnej napaści i o wszystkich podjętych w jej wyniku środkach zostanie bezzwłocznie powiadomiona Rada Bezpieczeństwa. Środki takie zostaną zaniechane, gdy tylko Rada Bezpieczeństwa podejmie działania konieczne do przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Mimo iż wymieniony powyżej 5 artykuł powstał w innych warunkach geopolitycznych i militarnych, wywarł wielki wpływ na strukturę NATO i zasady jego funkcjonowania. Dzięki niemu powstała sieć mechanizmów integrujących członków sojuszu, w tym

na Ukrainę potwierdziły potrzebę nasilenia tego rodzaju działań.

Już od kilku lat wzrasta rola Polski jako państwa granicznego NATO i UE. Wyrazem tego jest systematyczny wzrost amerykańskich jednostek bojowych i logistycznych, działających jak dotychczas na zasadach rotacyjnych. Liczebność ich w połowie kwietnia 2022 r. wynosiła około 10 tysięcy żołnierzy, a do ważniejszych z nich należą – Pancerna Brygadowa Grupa Bojowa dysponująca czołgami Abrams oraz niezbędnym wsparciem logistycznym (Żagań, Świętoszów, Bolesławiec), Zespół Zadaniowy Brygady Lotnictwa Bojowego (Powidz), Grupa Bojowa Orzysz (wzmocniona, wysunięta szpica NATO). Ponadto w Mirosławcu mieści się baza rozpoznawczych i bojowych bezzałogowców (dronów) dalekiego zasięgu. Wysunięte Dowództwo V Korpusu armii USA znajduje się w Poznaniu. W marcu, już w trakcie agresji, do Polski przetrzucono drogą powietrzną część elitarniej 82. Dywizji Powietrzno-

gólne znaczenie artykułu 5 Traktatu i zdecydowano się na wzmocnienie obrony na wschodniej flance. Zapowiedziano rozmieszczenie na wschodniej ścianie, poza Polską, pięć grup bojowych NATO. Obecnie w Europie znajduje się ponad 100 tysięcy żołnierzy amerykańskich oraz 40 tysięcy, pod bezpośrednim dowództwem Paktu, żołnierzy kanadyjskich i brytyjskich. Rozważana była także sugestia strony polskiej ustanowienia, w miejsce dotychczasowego, rotacyjnego systemu stacjonowania, stałych baz USA w Polsce. Decyzje w tej sprawie podejmowane będą dopiero na planowym szczycie sojuszu w czerwcu w Madrycie.

25 i 26 marca przebywał w Polsce, w związku z sytuacją w Ukrainie, prezydent USA Joe Biden, który jako jeden z nielicznych prezydentów tego kraju przebywał bezpośrednio w strefie przyfrontowej, spotykając się tam z żołnierzami 82. Dywizji.

Następnie w Warszawie przeprowadził wiele rozmów i konsul-

Realizacja artykułu 5 świętym obowiązkiem NATO

1999 r. Traktat, liczący 14 artykułów, określa zadania sojuszu, w tym jego rolę stabilizacyjną oraz gwaranta bezpieczeństwa zewnętrznego państw członkowskich. Wyjątkowe znaczenie ma w tym zakresie artykuł 5 Traktatu, którego treść przytaczamy w całości:

Strony zgadzają się, że zbrojna napaść na jedną lub więcej z nich w Europie lub Ameryce Północnej będzie uznana za napaść przeciwko nim wszystkim i dlatego zgadzają się, że jeżeli taka zbrojna napaść nastąpi, to każda z nich, w ramach wykonywania prawa do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony, uznanego na mocy artykułu 51 Karty Narodów Zje-

wspólne ćwiczenia, planowanie obronne i operacyjne, zintegrowana struktura dowodzenia, konsultacje wojskowo-polityczne.

Od początku XXI w., zwłaszcza wobec agresywnych poczynań Federacji Rosyjskiej i wynikających stąd nowych wyzwań, Sojusz adoptuje się do nowych zagrożeń. Polska aktywnie uczestniczy w tych pracach, np. w działalności koncepcyjnej, ponadto rozwijając infrastrukturę portów, lotnisk, linii kolejowych, baz przeładunkowych, składów i innych obiektów niezbędnych w przypadku państw granicznych. Wydarzenia ostatnich tygodni, szczególnie zagrożenie wynikające z inwazji

desantowej USA, a w pobliżu granicy rozmieszczono dwie baterie rakiet Patriot.

Ma to ważne znaczenie z uwagi na to, że Polska stała się jednym z głównych miejsc kontaktów z Ukrainą. To od nas do Ukrainy przekazywany jest sprzęt obronny, m.in. zestawy przeciwpancerne, w tym brytyjskie NLAW-y, amerykańskie Javelin, przeciwlotnicze Stinger (znane z Afganistanu), polskie wyrzutnie Piorun, środki medyczne, a także znaczna pomoc humanitarna dla cywilnej ludności. Jak powiedział prezydent Joe Biden, na terenie Polski instruktorzy amerykańscy szkolą także przebywających w naszym kraju żołnierzy ukraińskich. Równocześnie kraj nasz przyjął prawie trzy miliony uchodźców – liczbę niespotykaną w dziejach współczesnej Europy.

W marcu odbył się w Brukseli, z udziałem prezydenta USA Joe Bidena, nadzwyczajny szczyt państw sojuszu północnoatlantyckiego poświęcony inwazji Rosji na Ukrainę. W czasie obrad potwierdzono szcze-

tacji, w tym z prezydentem Andrzejem Dudą. Na Stadionie Narodowym spotkał się z grupą ukraińskich uchodźców. Odbył także rozmowę (treści nie ujawniono) z ukraińskimi ministrami – obrony narodowej Ołeksijem Reznikowem i spraw zagranicznych Dmytro Kulebą. Kluczowym momentem wizyty było wystąpienie prezydenta Joe Bidena na dziedzińcu Zamku Królewskiego w Warszawie.

Mimo oczekiwań, nie podpisano żadnej umowy, nie padła deklaracja o zwiększeniu sił sojuszniczych w Polsce, ani o stałym pobycie wojsk USA w naszym kraju. Nie uzyskano także zapowiedzi, o co zabiegała strona polska, przyspieszenia dostaw zakontraktowanego uzbrojenia, zwłaszcza rakiet Patriot, samolotów F-35, czołgów Abrams. W czasie pobytu w Polsce prezydent USA kilkakrotnie podkreślał jedność Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz nienaruszalność polskiej granicy państwowej zgodnie z 5 artykułem Traktatu, którego realizacja jest świętym obowiązkiem NATO.

MICHAŁ KALINOWSKI

Rzucając pierścień w Twe fale, biorę z Tobą ślub...

Zapamiętajcie sobie: to jest historia. Kiedyś o tym dniu przyszłe pokolenia będą mówić z czcią, jak my mówimy o naszych wielkich przodkach. Wy tworzycie historię, jak kiedyś tworzył ją Chrobry i Krzywousty... Tak 77 lat temu mówił do żołnierzy zastępca dowódcy 1. Armii Wojska Polskiego ppłk Piotr Jaroszewicz. Słowa te nie do końca się sprawdziły, ale przyznać trzeba, że władze Kołobrzegu w godny sposób upamiętniają zdobycie miasta (18 marca 1945 r.) po długotrwałych i zaciętych walkach. Kołobrzeg miał dla Niemców ogromne znaczenie strategiczne. Wykorzystując podmiejski bagienny teren, rzekę Parsętę i Kanał Drzewny rozpoczęli budowę potężnych umocnień, aby włączyć Kołobrzeg do niemieckiego systemu obronnego – zarówno jako punkt ewakuacyjny, jak i bazę morską dla

ładowania oddziałów desantowych przeznaczonych do walki z radzieckimi i polskimi jednostkami działającymi na kierunku berlińskim.

Zdobycie Kołobrzegu było największym samodzielnym sukcesem bojowym Wojska Polskiego na froncie wschodnim, okupionym śmiercią ponad 1300 żołnierzy. Wszyscy walczący otrzymali indywidualne podziękowania za *udział we wspólnych działaniach bojowych 1. Armii o zdobycie prastarego słowiańskiego portu nad Bałtykiem – KOŁOBRZEGU*.

To zwycięstwo przypieczętowane zostało zaślubinami Polski z Bałtykiem przez kaprala Franciszka Niewidziajło, żołnierza 7. pułku piechoty, wypowiedającego poniższe słowa: *Przyszliśmy Morze, po ciężkim i krwawym trudzie. Widzimy, że nie poszedł na marne nasz trud. Przysięgamy, że*

cię nigdy nie opuścimy. Rzucając pierścień w Twe fale, biorę z Tobą ślub, ponieważ Tyś było i będziesz zawsze nasze.

Organizatorem uroczystości 77. rocznicy walk o Kołobrzeg i zaślubin Polski z Bałtykiem była Prezydent Kołobrzegu Anna Mieczkowska, a współorganizatorami starosta kołobrzegi Tomasz Tamborski i szef Urzędu do Spraw Kombatantów i OR minister Jan Józef Kasprzyk. Wśród 15. partnerów znalazło się m.in. Muzeum Oręża Polskiego, Regionalne Centrum Kultury im. Zbigniewa Herberta, Kołobrzegi Oddział Ligi Morskiej i Rzeczej, dowódca Garnizonu Kołobrzeg.

W uroczystościach rocznicowych udział wzięło zaledwie czterech żołnierzy walczących o Kołobrzeg: 100-letni płk w st. spocz. Józef Koleśnicki – żołnierz 5. pomorskiej brygady artylerii ciężkiej, 98-letni por. Piotr Gu-

bernator – żołnierz 15. pułku artylerii przeciwlotniczej, 94-letni por. Edward Róg – żołnierz 11. samodzielnej kompanii łączności, i nieco młodszy, również łącznościowiec por. Józef Nowak. Na uroczystości przybył, towarzysząc weteranom por. Janusz Maksymowicz – powstaniec warszawski, prezes Zarządu Głównego Związku Kombatantów RP i BWP.

18 marca br. pod Pomnikiem Zaślubin honorowe miejsca zajęli weterani walk o Kołobrzeg, prezydent Kołobrzegu Anna Mieczkowska, burmistrz Pucka Hanna Pruchniewska, starosta kołobrzegi Tomasz Tamborski, senator Janusz Gromek, poseł Marek Hok, działacze liczącej już 104 lata Ligi Morskiej i Rzeczej oraz liczna grupa dzieci i młodzieży. Zebranych powitał starosta Tomasz Tamborski, który zaznaczył, że to co było historią w 1945 r., wydawało się, że do Polski już nigdy

nie wróci, a dzisiaj działania wojenne toczą się zaledwie 20 km od naszej granicy. Po wystąpieniu prezesa Ligi Morskiej i Rzeczonej Gabrieli Antos nastąpił doniosły akt zaślubin z Bałtykiem młodych adeptów z oddziałów Ligi Morskiej i Rzeczonej. Po uroczystym ślubowaniu i symbolicznym zamoczeniu flag w falach Bałtyku, pod pomnikiem złożono wiązanek kwiatów. Pierwszą złożyli obecni na uroczystości weterani. Kwiaty zaniesiono również pod pomnik pierwszego kapitana Portu Kołobrzeg kadm. Stanisława Mieszkowskiego.

W godzinach popołudniowych odbyła się uroczystość patriotyczna przed Pomnikiem Chwały na Cmentarzu Wojennym w Zieleniewie. Uroczystość uświetniły poczty sztandarowe organizacji kombatanckich, wojskowych, szkół i stowarzyszeń oraz Wojskowa Orkiestra Dęta z Kołobrzegu. Przybyła duża grupa gości z Niemiec. Zebranych powitał płk Zbigniew Bejge, po czym

nastąpiło wciągnięcie flagi na maszt i odegranie hymnu. W wystąpieniu Prezydent Hanny Mieczkowskiej padło wiele ciepłych słów pod adresem walczących o Kołobrzeg, między innymi i to że krew przelana przez żołnierzy 1. Armii Wojska Polskiego stała się fundamentem dzisiejszego, prężnie rozwijającego się Kołobrzegu. Odniosła się również do obecnych wydarzeń w Ukrainie. Głos zabrał także obecny na uroczystości burmistrz dzielnicy Berlin Pankow. Była modlitwa i uroczysty Apel Pamięci. Ku czci ofiar spoczywających na cmentarzu i wszystkich poległych w II wojnie światowej pod Pomnikiem Chwały złożono liczne wiązanek kwiatów. Jako pierwsi kwiaty składali weterani walk o Kołobrzeg. Była także wiązanek od Zarządu Głównego ZKRPiBWP, którą złożyła delegacja z prezesem por. Januszem Maksymowiczem na czele.

W Regionalnym Centrum Kultury im. Z. Herberta odbył się okolicznościowy koncert, w którym

wystąpił kwartet smyczkowy „Sonore” z Poznania oraz Kaja Frankiewicz, prawnuczka kaprala Franciszka Niewidziajły. Po koncercie weterani i zaproszeni goście spotkali się na uroczystej kolacji w hotelu „Skanpol”. Prezydent Anna Mieczkowska powitała zebranych, szczególnie ciepło Jubilata, płk. Józefa Koleśnickiego, który 8 kwietnia obchodzi 100. rocznicę urodzin. Były życzenia i kwiaty.

Po odwołaniu przez organizatorów, ze względu na wojnę w Ukrainie, rekonstrukcji walk o Kołobrzeg, pojechaliśmy, pod opieką mjr. Piotra Barańskiego, do kołobrzесьkiego Muzeum Oręża Polskiego, gdzie podziwialiśmy bogate zbiory historyczno-wojskowe o unikatowym charakterze. Pobyt tutaj stał się okazją do nagrania przez dziennikarzy wspomnień weteranów – ostatnich żyjących świadków tamtych wydarzeń. Zaplanowany pobyt na tarasie widokowym w hotelu Olimp 4, ze względu na gęstą

mgłę, nie odbył się. Po słodkim poczęstunku udaliśmy się do Reduty Solnej. Wzięliśmy udział w wieczornicy „Płynię przez Kołobrzeg Parsęta”, którą prowadził historyk Olaf Popkiewicz. Wystąpił m.in. chór „Kombatant” z repertuarem piosenek żołnierskich i patriotycznych.

W niedzielę, 20 marca, w Bazylice Mniejszej odprawiono uroczystą mszę św. w intencji uczestników walk o Kołobrzeg w marcu 1945 roku. Kończąc pobyt w Kołobrzegu, mieliśmy możliwość zwiedzenia miasta z przewodnikiem, wydawcą wielu albumów i pisma „Kołobrzесьkie Wiadomości” Kazimierzem Ratajczykiem.

Rocznicowe uroczystości to również imprezy towarzyszące – 56. Rajd PTTK śladami walk o Kołobrzeg, czy 36. Międzynarodowy Bieg Zaślubin. Wywieźliśmy z Kołobrzegu wiele niezapomnianych wrażeń i otrzymane przy pożegnaniu medale, jakimi nagradzano uczestników Biegu.

ELŻBIETA SADZYŃSKA

Fot.: Krzysztof Orzechowski

